

SŁOWO

WILNO, Piątek 20 października 1933 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2. Otwarta od godz. 8 do 4. Telefon: Redakcji—17-82. Administracji—228.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe PKO Nr. 80259. W sprzedaży detalu, cena jednego numeru 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej 1-3-iej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz ogłoszenia milimetry 50 gr. Kronika reklamowa milimetry 60 gr. W numerach świątecznych oraz w prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 500 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie n-tu dowodowego 20 gr.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

- BARANOWICZE — ul. Szeptyckiego — A. Laszuk.
- GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 14 Księg. W. Włodzimierowa.
- GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- HORODZIEJ — Księgarnia Kol. „Ruch”.
- KLECK — Sklep „Jedność”.
- LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Mateski.
- LUNINIEC — Księgarnia Kol. „Ruch”.
- MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego.
- NOWOGRODEK — Kiosk St. Michalskiego.
- N-SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.

- DRUJA — Kowkin.
- OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucz.
- PODBRODZIE — ul. Wileńska 15 T. Gurwicz
- PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski
- POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej.
- STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- SLONIM — Księgarnia J. Ryppa ul. Mickiewicza 10.
- SMORGONIE — Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty.
- ST. SWIECIANY — M. Lewin — Biuro gazetowe ul. 3 Maja
- SZARAKÓWSKAZNA, M. Mindel, skład apt. zny.
- WOŁOZYN — Liberman, Kiosk gazetowy
- WARSZAWA — Kiosk Księg. Kol. „Ruch”.

Rocznica Samoobrony Wileńskiej

W dniu dzisiejszym upływa 15 lat od pamiętnej dla Wilnian manifestacji na placu Katedralnym i masakry, którą urządzili okupanci niemieccy. Dzień 20-go października 1918 roku można uważać za datę rozpoczęcia organizacji Samoobrony Wileńskiej, gdyż od tej chwili organizacja oddziałów ochotniczych ruszyła żywym tempem. Krew, która się połała na placu Katedralnym była pierwszą przelaną w obronie Wilna i jego przynależności do Rzeczypospolitej.

ppik. Jerzy Dąbrowski

Inicjatorzy ówczesnej manifestacji, do której asumpt dała odezwa Rady Regencyjnej o Polsce od morza do morza, skupieni byli w Związku Wojskowych Polaków m. Wilna założonym z inicjatywy obecnego płk. w st. spoczynku Stanisława Bobiatyńskiego. Związek ten powstał w pierwszych dniach września i miał na celu zjednoczenie wszystkich wojskowych Polaków przebywających w Wilnie i Wileńszczyźnie dla obrony przeciwko nacierającej się od Wschodu nawaie. Oczywiście, ten ostatni cel był ukryty i nazewnictwo związku miało charakter organizacji samopomocowej. Władze Ober Ostu bardzo niechętnie patrzyły na zrzeszanie się wojskowych Polaków i kiedy Związek zwrócił się o legalizację, postawili warunek wprowadzenia do związku oficera niemieckiego lejtnanta Lorche'a Rzech Jasia, że był to warunek nie do przyjęcia i organizacja istniała nawiąpót oficjalnie. Główni jej kierownicy w osobach płk. Bobiatyńskiego, płk. Grabowskiego, kpt. Konasiewicza, kpt. Janczewskiego i poruczników: Wołowicza, Czyża, Giedrojcia, oraz chorążych: Giedrojcia, Kadenacego, Hajdukiewicza i Sobolewskiego, spotykali się w mieszkaniach prywatnych konspiracyjnie swoją działalność.

W dniu 7 października, Związek zwołał wiec polski, na którym powołano nieobecnego płk. Żeligowskiego na kierownika Związku a na jego zastępcę płk. Bobiatyńskiego, oraz postanowiono zorganizować filje związku na całym terenie Litwy, a więc w Kownie, Szyrwintach, Koszedarach, Świrze, Lyntupach, Wilejce, Oszmianie i inn. Wobec ogłoszenia odezwy Rady Regencyjnej, Związek porozumiał się z Komitetem Polskim, w skład którego wchodził p.p. Bańkowski, Abramowicz, hr. Marjan Plater, Kognowicki, ś.p. Dembowski, Zwierzynski i Nagrodzki, w celu zorganizowania w niedzielę 20 października uroczystego nabożeństwa w Katedrze, a następnie pochodu, który miał być potężną manifestacją polskości. Kiedy po skończeniu nabożeństwa tłumy ludności wyszły z kościoła i na czele z grupą członków Związku, zamierzały ruszyć pochodem, zostały zaatakowane z jednej strony przez oddział kawalerji, z drugiej zaś przez policję, pieszą i konną, która szarżując bezbronny tłum, rozgromiła manifestację. Połała się krew...

Wieczorem tego dnia, mjr. Bobiatyński w towarzystwie inż. Wasilewskiego interwenjował u komendanta miasta mjr. Wernera, i rzecz zniemienna, Niemcy po krwawym rozgromieniu manifestacji zmienili kurs, jakby przerażeni jakie skutki może pociągnąć ta polityka pięści.

Mjr. Werner obiecywał wydać zarządzenia, aby posterunki niemieckie zachowywały się jaknajpoprawniej, miał badać przebieg zachowania się policji niemieckiej, obiecał udzielić pozwolenia na formowanie Samoobrony.

Obietnice komendanta Wernera pozostały jednak obietnicami. W dalszych pertraktacjach o pozwolenie na formowanie Samoobrony i otrzymanie broni, które z ramienia Związku prowadzili: mjr. Bobiatyński, gen. Konarzewski, hr. Jan Tyszkiewicz i inż. Wasilewski z gen. Harbou, wysuwane zostały ze strony niemieckiej warunki, uniemożliwiające jej powstanie. Niemcy żądali, aby ogólne kierownictwo spoczywało w rękach gen. Kondratowicza, występującego jako dowódca niestniejącej dywizji wojsk litewskich, do oddziałów Samoobrony, pozatem mieli być przydzieleni oficerowie niemieccy i t.p. Pertraktacje te ciągnęły się długo. Mjr. Bobiatyński z hr. Tyszkiewiczem jeździł do Kowna, gdzie rezydował sztab gen. Hofmana, który również obiecywał wiele, ale z chwilą, gdy chodziło o realizację obietnic, na miejscu w Wilnie, Soldatenrat zajmował inne stanowisko i nawet dokonał rewizji w lokalu Samoobrony na Zarzeczcu Nr. 5, w domu Honestich.

Rewizja ta nie dała żadnego rezultatu. Nieliczne zapasy broni, ukryte były u zbrojmistrza por. Hajdukiewicza na Saskiej Kępie, a dokumenty w mieszkaniu mjr. Bobiatyńskiego. Nazajutrz po rewizji, Niemcy aresztowali mjr. Bobiatyńskiego, lecz po pewnym czasie został on zwolniony. Soldatenrat ustępujący X armii niemieckiej, w znacznej swej części składał się z elementów bolszewickich, wrogo usposobionych w stosunku do organizacji polskich, i nadzieje na uzyskanie w drodze pertraktacji broni i od Niemców z każdym dniem malały. Samoobrona wciąż istniejąca nielegalnie, mimo to rozwijała energiczną działalność: prowadzono akcje werbunkowe, skupowano broń od uciekających do Niemiec żołnierzy, gromadzono ekwipunek. Znaczne sumy na cele Samoobrony ofiarował hr. Jan Tyszkiewicz, co pozwoliło na zorganizowanie pułku wileńskiej Jazdy pod dowództwem ś.p. mjr. Dąbrowskiego. Rozprętnienie wśród ofiarujących się oddziałów niemieckich rosło z każdym dniem, potęgując chaos w mieście.

ppik. Bobiatyński

W ostatnich dniach grudnia Samoobrona zlikwidowała gniazdo agitacji komunistycznej na Wroniej, zajmując prawie całe miasto za wyjątkiem dworca kolejowego, obsadzonego przez Niemców. W ciągu dni następnych, oddziały Samoobrony łącznie zaopatrzone stoczyły walkę z nacierającymi bandami bolszewików na Połpiessce i wreszcie po wyczerpaniu amunicji, zmuszone zostały do cofnięcia się z miasta.

W dniu dzisiejszym jako w 15-ty rocznicę manifestacji na placu Katedralnym, odbędzie się o godzinie 8-mej w kościele św. Jakóba nabożeństwo, w czasie którego ks. proboszcz Nowak wygłosi kazanie. W godzinach wieczornych odbędzie się zebranie towarzyskie uczestników sztabu Samoobrony i Zw. Polaków Wojskowych m. Wilna. W celu upamiętnienia działalności Samo-

Niemcy nie chcą wojny z Polską

Oświadczenie Hitlera w sprawie korytarza

LONDYN PAT. — „Daily Mail” zamieszcza dziś rozmowę specjalnego korespondenta z kanclerzem Hitlerem. Wywiad ten, bardzo obszerny, dotyczy całego szeregu spraw. Hitler deklaruje się w nim, jako wielki przyjaciel Anglii, co jest dziwne po jego sobotniej mowie, w której nie znalazł życzyliwych słów pod adresem Anglii. Hitler oświadczył, że t. zw. militaryzacja Niemiec nie ma zupełnie celów wojennych, lecz jedynie cele wychowawcze wewnątrz kraju, zwłaszcza walkę z komunizmem. Kanclerz zaprzecza również wiadomości o tem, jakoby rząd niemiecki już obecnie przeprowadzał zbrojenia, oraz dokonywał zakupów broni i amunicji. Najciekawszą częścią wywiadu jest bezwzględnie oświadczenie kanclerza, dotyczące stosunku do Polski.

Jednolite stanowisko gabinetu brytyjskiego

LONDYN PAT. — Minister wojny lord Heilsham, przemawiając wczoraj wieczorem w Liverpool oświadczył, że cały gabinet brytyjski jak jeden mąż stoi po stronie ministra Simona. Czytałem — mówił minister, że rząd niemiecki udzielił prasie ostrzeżeń, aby nie atakowała Wielkiej Brytanji jako kraju, lecz ograniczyła się do wrogich komentarzy poszczególnych ministrów brytyjskich, przedewszystkiem zaś wobec ministra spraw zagranicznych. W związku z tem słusznie będzie, jeżeli odrazu oświadczy, że minister spraw zagranicznych, zabierając w Genewie głos w ubiegłą sobotę, mówił nie w swoim imieniu, lecz jako oficjalny przedstawiciel rządu brytyjskiego, z wiedzą swych kolegów. Simon zreferował w sobotę rezultaty rozmów, w których brał udział. My, jego koledzy wiemy, że jego sprawozdanie było prawdziwe, gdyż codziennie referowałem nam sytuację. Nie może więc być żadnych wątpliwości co do ścis-

Stany Zjednoczone uznają Sowiety

MOSKWA PAT. — Według otrzymanych w Moskwie wiadomości, rząd Stanów Zjednoczonych definitywnie przesądził sprawę uznania ZSSR w sensie pozytywnym. Rokowania, dotyczące szczegółów nawiazania stosunków dyplomatycznych i ożywienia stosunków gospodar-

Powrót męczenników z kazamatów sowieckich

DYNEBURG. Tel. własny. Pociągiem moskiewskim, w drodze wymiany więźniów politycznych między Litwą a ZSSR, przejechali przez Dyneburg więźniowie w Sowiatach w ciągu kilkunastu lat księża katolickie, a mianowicie ks. biskup Teofil Matulonis, księża: Michał Bagienis, Kazimierz Wieliczko, Wincenty Denis, Ignacy Ilgin, Jan Modyga, Jan Pawłowicz, Witold Paskiewicz, Augustyn Frankiewicz, Stanisław Czegis, Kazimierz Jurszan. Ks. Józef Kozakiewicz, który fi-

gurował również na liście osób wyznaczonych do wymiany, pozostał w Moskwie z powodu zapadnięcia na zapalenie płuc. Przybywających z Sowiętów księży na dworcu tutejszym witały tłumy ludności i młodzieży szkolnej na czele z duchowieństwem, oraz przedstawicielami miasta. Księża, byli więźniowie sowieccy, ogromnie się wyczerpani, wygołodzeni i obdarci. Po krótkim postój wyruszyli oni w dalszą drogę do Kowna.

gurował również na liście osób wyznaczonych do wymiany, pozostał w Moskwie z powodu zapadnięcia na zapalenie płuc. Przybywających z Sowiętów księży na dworcu tutejszym witały tłumy ludności i młodzieży szkolnej na czele z duchowieństwem, oraz przedstawicielami miasta. Księża, byli więźniowie sowieccy, ogromnie się wyczerpani, wygołodzeni i obdarci. Po krótkim postój wyruszyli oni w dalszą drogę do Kowna.

gurował również na liście osób wyznaczonych do wymiany, pozostał w Moskwie z powodu zapadnięcia na zapalenie płuc. Przybywających z Sowiętów księży na dworcu tutejszym witały tłumy ludności i młodzieży szkolnej na czele z duchowieństwem, oraz przedstawicielami miasta. Księża, byli więźniowie sowieccy, ogromnie się wyczerpani, wygołodzeni i obdarci. Po krótkim postój wyruszyli oni w dalszą drogę do Kowna.

gurował również na liście osób wyznaczonych do wymiany, pozostał w Moskwie z powodu zapadnięcia na zapalenie płuc. Przybywających z Sowiętów księży na dworcu tutejszym witały tłumy ludności i młodzieży szkolnej na czele z duchowieństwem, oraz przedstawicielami miasta. Księża, byli więźniowie sowieccy, ogromnie się wyczerpani, wygołodzeni i obdarci. Po krótkim postój wyruszyli oni w dalszą drogę do Kowna.

Wichrzenia Stronnictwa Ludowego

Bachota twierdzi, że o zezwolenie na odprawienie mszy połowej, starał się w Kurji Biskupiej w Przemyslu powiatowy zarząd Stronnictwa Ludowego. Kazanie jego zostało błędnie zrozumiane. Ks. Bachota przyznaje, że brał udział w podnoszeniu Witosza w górę, będąc w komży. Po przerwie zeznaje pierwszy zaprzysiężony świadek komisarz Nowakowski, komendant powiatowy P.P. w Łańcutu. O ks. Bachota świadek otrzymywał różne informacje, niepocholebnie świadczące o oskarżonym, jako o kapłanie. Charakteryzując działalność polityczną ks. Bachoty, świadek stwierdza, że oskarżony po objęciu probostwa w Rakszawie zadeklarował się jako członek Stronnictwa Ludowego. Świadek przed. P.P. Dąbrowski, oraz naucejski świadek zeznaje, że kazanie ks. Bachoty dzieliło się na dwie części: religijną i polityczno-wieczową. Pochód, który sformował się celem powitania posta Witosza, śpiewał początkowo pieśni religijne, a następnie pieśni: „O czesć wam, panowie magnaci”. Świadek Derbisz, post. policji, opisuje szczegółowo powitanie Witosza w Rakszawie. Ks. Bachota witał posta Witosza słowami: „Witaj nam, najjaśniejszy hetmanie i królu narodu polskiego!” Błogosławił go przytem i dał do pocałowania krzyż, a ks. wikary skropił go wodą święconą. Po przesłuchaniu jeszcze paru świadków, rozprawę odroczone do 9 listopada.

Witos pokropiony wodą święconą

ŁAŃCUT. PAT. Dzisiaj rozpoczęła się rozprawa przeciwko księdzu Władysławowi Bachocie, byłemu proboszczowi w Rakszawie, oskarżonemu z art. 127 i 170 K.K. Oskarżony do winy się nie poczuwa i wyjaśnia, że treść kazania w Rakszawie była powtórzeniem kazania, zawartego w „Nowej Bibliotece Kaznodziejskiej”, opracowanej przez ks. arcybiskupa Teodorowicza. Ks.

obrony, grono jej uczestników projektuje wmurowanie tablicy pamiątkowej w domu Nr. 5 na Zarzeczcu, gdzie mieścił się sztab. Wmurowanie tej tablicy nastąpi w roku następnym, obecnie zaś zbierane są składki. Pierwszą składkę w wysokości 150 zł. ofiarowało T-wo Przyjaciół 85 p. strzelców wileńskich.

PROCES W TARNOWIE

TARNÓW. PAT. W drugim dniu rozprawy o organizowanie marszów chłopskich na Nockowo, w dalszym ciągu zeznawali oskarżeni. Podobnie jak w dniu wczorajszym, oskarżeni trzymają się tej samej taktyki, znacząc, że do winy się nie poczuwają, nikogo nie zwolniali i nie organizowali, przed stawiając swoje alibi. Wobec zadawanych im pytań, szereg oskarżonych, kręcąc w sposób widoczny, popada w sprzeczności. Jan Charchut zeznaje, że nie poczuwa się do winy. Feliks Skóra również nie poczuwa się do winy. Przewodniczący odczytuje mu zeznania, jakie złożył on poprzednio. Oświadczył on wtedy, że brał udział w pochodzie i że wraz z towarzyszymi wciągnął miejscowego ha-

UNDO potępił sabotaż szkolny

WARSZAWA (tel. wł.) Ze Lwowa donoszą, że ukraińska reprezentacja parlamentarna „Unda” odbyła ostatnio kolejne posiedzenie, na którym po załatwieniu szeregu spraw bieżących i przyjęciu do wiadomości rezjgacji posła Kohana z mandatu poselskiego, rozpatrywała sprawę t. zw. „Sabotażu szkolnego”. W tej materji uchwalono wydać następujący komunikat: „Ukraińska reprezentacja parlamentarna po wysłuchaniu sprawozdania w sprawie t. zw. sabotażu szkolnego, poleciła członkom swoim omówienie szkodliwości tych metod walki, zgodnie z rezolucjami Unda z dnia 30 września”.

Z powodu niezaproszenia dziennikarzy wileńskich na porozumienie prasowe lotewsko-polskie w Rydze zaprotestował zarząd syndykatu dziennikarzy wileńskich, zaprotestowało „Słowo” i „Kurjer Wileński”.

„Kurjer Wileński” wczoraj najzupełniej słusznie ponowił swój protest z okazji, iż depesza Pata zamieszcza wiadomość o złożeniu wieńca przez trzech dziennikarzy, w tem jednego z Wilna. Kto to ten z Wilna? — Jest nim przedstawiciel „Kurjera Porannego” p. Dangel. Istotnie mieszka on w Wilnie i jest współpracownikiem „Dziennika Wileńskiego”. Ale „Dziennik Wileński” to organ endeki p. Zwierzynskiego „Kurjer Poranny” to pismo blokowe p. Stępiżentowego. P. Dangel mógł więc w Rydze reprezentować albo jeden organ, albo drugi, w żadnym wypadku nie obie gazety razem. Ponieważ doniesiono, że pojechał przedstawiciel „Kurjera Porannego” więc należy stwierdzić, że to „Kurjer Poranny” galeza warszawska, a nie „Dziennik Wileński” był reprezentowany.

Kto był taki sprytny, że podsunął korespondentowi Pata w Rydze takie wyjście: „napisz pan że jednak jest ktoś z Wilna”. Kto był tak rozumny, że p. Dangelowi w imieniu p. Stępiżyńskiego, czy też p. Zwierzynskiego kazal nieść wieńiec. — Nie wiemy. Ale wiemy, że jest tam w Rydze ktoś, kto Wilno kocha, kto o Wilnie zawsze pamięta, zawsze je w sercu nosić będzie. Kto? — P. Zygmunt Beczkowicz. O kochań Wilna winy przecie z własnych jego przemówień wygłoszonych wtedy, kiedy się z nami zęnal. Jaka szkoda że p. Beczkowicz na całą sprawę porozumienia lotewsko-polskiego pod względem prasowym nie miał żadnego wpływu. Napewno wszystko byłoby inaczej.

Z powodu tego pominięcia prasy wileńskiej wypowiedział się wiele pism, że porozumienie prasowe polsko-lotewskie jest pożądane. Owsem, owsem... Pożądane byłoby jednak także, aby szkoły polskie nie były na Lotwie przesładowane, aby obywateli polscy nie byli wyciżani tam ze swej własności; możnaby nawet przedrukować listę tych „pożądań”. Państwo lotewskie jest państwem małym, bardzo małym. W światowych rozgrywkach, które nas czekają nie odegra tak dobrej roli. To też nie bardziej zmiennego i chwiejnego jak polska zagraniczna tego państwa. Są to wszystkie kwestje, na których dokładne poznanie koledzy nasi z Warszawy i Torunia może nie mieć dostatecznie czasu.

Kto wygrał?

WARSZAWA PAT. — W pierwszym dniu ciągnięcia 1-szej klasy 28-mej Loterii Klasowej padły główne wygrane na następujące numery: 50.000 zł. na Nr. 72.462. 20.000 zł. na Nr. 6.872. 5.000 zł. na Nry: 17.705, 78.073.

[Nowa ustawa uposażeniowa]

WARSZAWA (tel. wł.) W ostatnich dniach na łamach prasy politycznej niemal codziennie ukazywały się plotki, dotyczące nowej ustawy uposażeniowej. Istotnie, jak się dowiadujemy, czynnikii mrodojadne sprawę tę rozpatrują, termin jednak jej ogłoszenia nie jest ustalony. — W każdym bądź razie opracowywane projekty nie są brane pod kątem oszczędności w wydatkach personalnych ani też obniżenia emerytur.

SZYTYLET HONOROWY

BERLIN. PAT. Generalny sekretarjat włoskiej partji faszystowskiej Starace przekazał zastępcy kierownika partji narodowo-socjalistycznej Hessowi za pośrednictwem konsula włoskiego sztylet honorowy partji faszystowskiej.

W DRUGĄ ROCZNICĘ WYBUCHU KONFLIKTU CHIŃSKO - JAPONIEGO

TELEGRAMY

PREZYDENT U KARD. KAKOWSKIEGO. WARSZAWA PAT. — Pan Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie pani Mościckiej, odwiedził w dniu 19 bm. po południu ks. kardynała Kakowskiego.

POWRÓT MIN. BECKA. WARSZAWA PAT. — We czwartek o g. 12.40 pociągiem wiedeńskim powrócił do Warszawy minister spraw zagranicznych Beck. — Pana ministra powitał na dworcu podsekretarz stanu Szembek, minister Schaetzel, ambasador Rzeczypospolitej w Waszyngtonie Patek i wyżsi urzędnicy MSZ.

POSIEDZENIE KOMITETU EKONOMICZNEGO

WARSZAWA PAT. — W czwartek w godzinach popołudniowych pod przewodnictwem premiera Jędrzejewicza odbyło się posiedzenie Komitetu Ekonomicznego Ministrów. Na posiedzeniu tem Komitet Ekonomiczny omówił całokształt bieżącej sytuacji oraz ustalił ogólne wytyczne prac gospodarczych na najbliższy okres. Ponadto Komitet Ekonomiczny wysłuchał okresowego sprawozdania ministra rolnictwa i reform rolnych o przebiegu akcji wykorzystania surowców krajowych oraz załatwił sprawy bieżące.

PIELGRZYMKI POLSKA U OJCA ŚWIĘTEGO

RZYM. PAT. Ojciec św. przyjął na specjalnej audjencji narodową pielgrzymkę polską, która ofiarowała Mu paramenty złotobiałe utkane z jedwabiu. Rzeźbiarka Kamińska ofiarowała stażę Męki Pańskiej. Pielgrzymom towarzyszyli: ambasador Skrzyński z małżonką i personelem ambasady, nuncjusz Msgr. Marmaggi, gen. zakonu Jezuitów O. Ledóchowski i 7-miu biskupów polskich. Papież serdecznie powitał pielgrzymów, oświadczył im, że jubileuszowy rok przynosi na cieżkie czasy ogólnego kryzysu moralnego i materialnego, należy tembardziej modlić się i błagać pomocy Nieba. Mieliśmy bowiem niedawno przykład, że starania ludzkie zawiodły. Ojciec Święty pobłogosławił pielgrzymów, siła, miasta i całą Polskę, a szczególnie kapłanów i biskupów.

SPADEK FRANKA

PARYŻ. PAT. „La Liberté” podaje, że w ubiegły czwartek i piątek sprzedano około 2 milionów franków a terme na giełdach Nowego Yorku i Londynu, w sobotę zaś nadeszła wiadomość o wycofaniu się Niemiec z konferencji rozbrojeniowej i frank zaczął gwałtownie spadać. Dzięki solidarnemu stanowisku banków emisyjnych, a specjalnie Banku Angielskiego udało się w porę zatrzymać spadek franka.

ARESZTOWANIE SZPIEGA WE FRANCJI

PARYŻ. PAT. — Według doniesień z Tuluzy, wykryto tam sprawców kradzieży ważnych dokumentów wojskowych. Na skutek prowadzonego od 4 dni śledztwa aresztowano Vidala, rybnika w warsztatach torpedowych, oraz nieznanego Andre. W mieszkaniach obwinionych znaleziono kompromitujące dokumenty.

WILNO, Piątek 20 października 1933 r.

„NAD BRZEGIEM PRZEPAŚCI”

Tragiczny ten tytuł został użyty przez Przegład Pedagogiczny (27/28) na określenie sytuacji, w jakiej się znalazło obecnie prywatne szkolnictwo w Polsce.

W r. sz. 1920/21 Departament Szkół Śr. Ministerstwa W. R. i O. P. wykazuje 520 szkół średnich niepaństwowych; 157 męskich, 244 żeńskie, 119 koedukacyjnych.

Natomiast od r. szk. 1923/24 rozpoczyna się ilościowy kryzys prywatnego szkolnictwa średniego: w r. szk. 1930/31 mamy już tylko 404 szkoły średnie prywatne, licząc zaś uczniów tych szkół zmalała w tym czasie do dwudziestu tysięcy.

Twórcą tej przepięknej melodii jest Michał Kleofas książę Ogiński, którego setna rocznica śmierci dziś właśnie przypada. Kto jest „twórcą” poloneza, wiadomo. Wiadomo natomiast, że na sto pięćdziesiąt lat przed Ogińskim już komponowano polonezy, jak np. polonez koronacyjny Władysława IV, który do dziś śpiewamy, jako kalendarz: „Bóg się rodzi”.

Natomiast zapominał „Dzień Dobry” gruntu o tym, że Michał Ogiński jest twórcą melodii — polskiego hymnu narodowego. Bardzo jest niedobrze, iż „Dzień Dobry” nie orientuje się w czasie powstania polonezów, — natomiast żaden to grzech, „zapomnienie” o tym, że Michał Ogiński był autorem melodii hymnu narodowego.

Przedwzrostkiem ustalili on, że podziemne miasto podlegało w ciągu co najmniej 150 lat, ostatnim systematycznym grabieżom: rabuś wykopali w zastępie ławie przejścia i przenikając wewnątrz rabowali wszystko, co im wypadło pod rękę: wazy, sprzęty, marmurowe tablice i t.p. Przedmioty te zhożycali następnie antykwarjuszów, którzy sprzedawali je amatorom starożytności. Prof. Mauri znalazł całą sieć podobnych przejść i kory-

Nadzieje te jednak weale się nie ziszczyły, gdyż pogarszający się stan materialny społeczeństwa utrudnił stałe istnienie dzieci w szkołach prywatnych, siłą rzeczy o wiele droższych od państwowych. Nadeszły dla średnich szkół prywatnych ciężkie czasy: znalazły się one „nad brzegiem przepaści”.

Szkoły prywatne tracąc „zasięcia pasy”, wobec oszczędności na pensjach nauczycielskich...

Na palcach można dziś wylizywać szkoły prywatne w Polsce, normalnie wywiązujące się wobec nauczycielstwa ze swych zobowiązań finansowych, zwłaszcza, że wydatki rzeczowe (lokal, opał, pomoce naukowe, i szkolne, utrzymanie pracowni, czytelnik, biblioteki, remont i t. p.), które w każdej racjonalnie prowadzonej szkole, stanowią co najmniej 1/4 wszystkich wydatków, nie mogą ulec redukcji.

To też, o ile przed rokami czy dwoma można było jeszcze powiedzieć, że nauczycielstwo prywatne — narówni z państwowym — jest skazane na redukcję poziomu życia, o tyle dziś, całe jego tysiące są wprost zagrożone w swej egzystencji.

Nauczycielstwo więc staje się przystoiowym kołem ofiarnym. Sytuacja szkół prywatnych rzeczywiście jest niepokojąca, ale pomimo to, w wielu wypadkach należy się cieszyć, że nadszedł kryzys, gdyż znaczna ilość szkół prywatnych miała charakter sklepików, handlujących naturami!...

Ten fakt, naturalnie, nie może przekreślić wielkiego znaczenia szkół prywatnych dobrych i w wielu wypadkach zastępujących szkoły państwowe. Przecież takie, miasta, jak Zawiercie, Tomaszów Mazowiecki, Żyrardów, Radomsko, Będzin, — nie posiadały weale szkół państwowych, a w Łodzi na 37 szkół średnich tylko dwie są państwowe i 1 samorządowa.

W związku z tą rolą szkolnictwa prywatnego powstał luźny narazie projekt ratowania dobrych szkół prywatnych za pomocą subsydjowania. Fundusze miały powstać z opłat za naukę w szkołach państwowych!...

Pomieważ Państwo ze względów budżetowych nie ma możliwości uregulowania sieci szkół średnich państwowych i udostępnienia tych szkół ludności najmniej zamieszłej, przeto pozostaje tylko łatwiejszy sposób wyjścia z trudnej sytuacji: umożliwienie egzystencji tym szkołom prywatnym, które istotnie są potrzebne i rzetelnie pracują dla dobra oświaty. I tu nasuwa się konieczność, która zresztą już od szeregu lat krąży po głowach nauczycielstwa, by poddać rewizji art. 119 Konstytucji o bezpłatnej nauce w szkołach państwowych i samorządowych, ustalić opłaty w wysokości rzeczywistych wydatków na 1 ucznia, co w gimnazjach państwowych, według danych z r. 1928/29 wynosi 418 złotych. Gdyby opłaty te pobierały tylko od uczniów zamożnych, a więc ich połowy t. j. około 50 tysięcy, osiągnęłyby się po-

„Dzień Dobry” dostał dobrą nauczkę od „ABC” z okazji... setnej rocznicy śmierci ks. Michała Kleofasa Ogińskiego. „ABC” umieszczało w przedglądzie prasy taką notatkę p.t. „Znajomość kultury polskiej”.

Dzisiejszy „Dzień Dobry” pragnął przypomnieć jeszcze jedną rocznicę, w tym roku przypadającą i uczcić śmierć Michała Ogińskiego.

„Niema — pisze „D. D.” — takiego serca polskiego, które i dziś jeszcze nie zaboliwo goręcej na dźwięki Poloneza.

Twórcą tej przepięknej melodii jest Michał Kleofas książę Ogiński, którego setna rocznica śmierci dziś właśnie przypada. Kto jest „twórcą” poloneza, wiadomo. Wiadomo natomiast, że na sto pięćdziesiąt lat przed Ogińskim już komponowano polonezy, jak np. polonez koronacyjny Władysława IV, który do dziś śpiewamy, jako kalendarz: „Bóg się rodzi”.

Natomiast zapominał „Dzień Dobry” gruntu o tym, że Michał Ogiński jest twórcą melodii — polskiego hymnu narodowego.

Bardzo jest niedobrze, iż „Dzień Dobry” nie orientuje się w czasie powstania polonezów, — natomiast żaden to grzech, „zapomnienie” o tym, że Michał Ogiński był autorem melodii hymnu narodowego.

Przedwzrostkiem ustalili on, że podziemne miasto podlegało w ciągu co najmniej 150 lat, ostatnim systematycznym grabieżom: rabuś wykopali w zastępie ławie przejścia i przenikając wewnątrz rabowali wszystko, co im wypadło pod rękę: wazy, sprzęty, marmurowe tablice i t.p. Przedmioty te zhożycali następnie antykwarjuszów, którzy sprzedawali je amatorom starożytności. Prof. Mauri znalazł całą sieć podobnych przejść i kory-

Przyganiał więc kotłowi garnkowi... n.z.

5 tysięcy żołnierzy chińskich utonęło

W czasie walk, które toczyły się dnia 16 października o posiadanie miasta Kiating w prowincji Setchoen, kilkanaście tratw, przewożących wojska chińskie przez rzekę zatonięło i 5 tysięcy żołnierzy poniosło śmierć. EL.

Z uroczystości ku czci Batorego w Warszawie

Z okazji uroczystości ku czci Stefana Batorego, zmontowano na placu Józefa Piłsudskiego obelisk, przedstawiający 12-metrowejwysokości Orła Białego oraz — na jego tle — mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla. Na zdjęciu — obelisk, iluminowany w dniu uroczystego obchodu.

Krew na Placu Katedralnym

Oddawna już nam kazano poobczywać błyszczące guziki gimnazjalnych szyneli. — Władze niemieckie zupełnie śmiało uważały nasze pałta za zbyt — „militariantel”. Zwłaszcza wieczorami żołnierze brali nas za oficerów i ustawiały się z chodnika salutowali nieraz. Mogliśmy się narazić przez to na przykrość. W piętnastym roku wkroczone armie okupacyjne, witały nas, gimnazjistów, okrzykami: „O, die Kadets!”

Na jednym z ostatnich posiedzeń Rady Ministrów uchwalony został projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy o przysłuchaniu Państwowej Rady Kolejowej na Państwową Radę Komunikacyjną.

Przysłuchanie to pozostaje w ścisłym związku z rozszerzeniem zakresu działania ministerstwa komunikacji po przyłączeniu do niego szeregu agend zniszczonego ministerstwa robót publicznych. Głównym powodem, dla którego rozszerzono kompetencje ministerstwa komunikacji, było dążenie do skupienia całokształtu polityki komunikacyjnej w jednym resorcie.

Państwowa Rada Komunikacyjna, prócz zadań dotyczących istniejącej Państwowej Rady Kolejowej, obejmie również opiniowanie spraw zasad polityki drogowej, wodnej i lotniczej.

Wykopalska w Herkulanum

U podnóż Wezuwszusa leżą dwa miasta, zasypaone niegdyś lawą wulkaniczną: Pompea i Herkulanum. Losy ich nie są jednakowe: wówczas gdy Pompea, dzięki wieloletniemu rozkopywaniu, ukazała się całkowicie, Herkulanum dotychczas pozostaje pod gęstą warstwą zastygłego popiołu i lawy. Mało tego, wyrosło na niem całe nowe miasteczko, tak, że systematyczne prace wykopaliskowe stały się niemożliwe.

Przedwzrostkiem ustalili on, że podziemne miasto podlegało w ciągu co najmniej 150 lat, ostatnim systematycznym grabieżom: rabuś wykopali w zastępie ławie przejścia i przenikając wewnątrz rabowali wszystko, co im wypadło pod rękę: wazy, sprzęty, marmurowe tablice i t.p. Przedmioty te zhożycali następnie antykwarjuszów, którzy sprzedawali je amatorom starożytności. Prof. Mauri znalazł całą sieć podobnych przejść i kory-

Tajny konsystorz papieski

16 października o godz. 10 zrana rozpoczął się tajny konsystorz papieski w sprawie jakże ważnej kanonizacji błogosławionych Berzacji. Na wezwanie Ojca świętego kardynałowie sformulowali ustnie i na piśmie swoje opinie w sprawie kanonizacji.

Następnie Papież ogłosił nazwiska nowych biskupów, nominowanych od ostatniego konsystorza, który odbył się w marcu. Następnie Papież ogłosił nazwiska nowych biskupów, nominowanych od ostatniego konsystorza, który odbył się w marcu.

Przez kilka dni w Warszawie odbyły się uroczystości ku czci Stefana Batorego. W dniu 16 października na placu Józefa Piłsudskiego odsłonięto obelisk, przedstawiający Orła Białego i mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla.

Setna rocznica urodzin Nobla

Szwecja przygotowuje się do uroczystości setnej rocznicy urodzin Nobla, która przypada w sobotę 21 października.

Nobel urodził się, jak wiadomo, w Rosji, gdzie ojciec jego był dyrektorem rządowej fabryki prochu. Zwadł ojciec kierował go do studiów chemicznych, i w roku 1867 Nobla, cynamiu doświadczenia nad nitrogliceryną, wynalezioną przez włoskiego chemika Sobrero, dochodzi do wynalazku owego materiału wybuchowego, który otrzymał nazwę dynamitu.

Bacność! Sprawdzcie SŁOWA

Zanim dadcie ogłoszenie do piśmie... Sprawdźcie ceny ogłoszeń i zgadźcie koszty... SŁOWA oraz do wszystkich piśmie TANIO i bardzo wygodnie jest załatwić za pośrednictwem Biura Reklamowego S. GRABOWSKIEGO.

Wielni, widzieli co innego. Była to przecie swojego rodzaju bitwa, dla mnie podówczas pierwsza w życiu widziana z bliska krew. W różnych momentach, różni uczestnicy manifestacji i moi współkolecy mogli odnieść inne wrażenie? Ja osobiście pamiętam, że było to tak:

Przez kilka dni w Warszawie odbyły się uroczystości ku czci Stefana Batorego. W dniu 16 października na placu Józefa Piłsudskiego odsłonięto obelisk, przedstawiający Orła Białego i mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla.

Nobel urodził się, jak wiadomo, w Rosji, gdzie ojciec jego był dyrektorem rządowej fabryki prochu. Zwadł ojciec kierował go do studiów chemicznych, i w roku 1867 Nobla, cynamiu doświadczenia nad nitrogliceryną, wynalezioną przez włoskiego chemika Sobrero, dochodzi do wynalazku owego materiału wybuchowego, który otrzymał nazwę dynamitu.

Przez kilka dni w Warszawie odbyły się uroczystości ku czci Stefana Batorego. W dniu 16 października na placu Józefa Piłsudskiego odsłonięto obelisk, przedstawiający Orła Białego i mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla.

Gilotyna pomnikiem Robespiera

15 października miasto Arras odsłaniało na placu Teatralnym pomnik swego pośonego ziomka — Robespiera. Uroczystości towarzyszyły oryginalne i niepozabawione zwiószczego humoru wybrki nieznanych sprawców.

Mianowicie o szóstej zrana wczesnie przedchodnie ujrżeli na placu Teatralnym gilotynę. Umieszczono ją, jak widać, w nocy. Pomalowana na czerwono, jakby ociekająca krwią, miała na sobie napis: „Projekt pomnika Robespiera”.

Podobną gilotynę zastano na placu Victora Hugo. Policja uprzątnęła obydwie, lecz naprzód szukała winowajców zjadliwego żartu. Wyższa odosobniona pomnika dokonała się przeto w ponurym nastroju. Nikt nie zdobył się na wielbiące krwawego rewolucjonistę przemówienia.

Przez kilka dni w Warszawie odbyły się uroczystości ku czci Stefana Batorego. W dniu 16 października na placu Józefa Piłsudskiego odsłonięto obelisk, przedstawiający Orła Białego i mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla.

Cały świat pije najszlachetniejszą angielską HERBATĘ LYONS'A

Cały świat pije najszlachetniejszą angielską HERBATĘ LYONS'A. Czarne opakowanie — cierski smak. Złote — legodny smak. Wśród do nabycia.

Jerzy Leszczyński jeden z najwybitniejszych i najpopularniejszych artystów dramatycznych obchodzi 30-lecie swej pracy artystycznej. Spadkobierca talentów znakomych aktorów — dziadka Wincentego Rapackiego i rodziców swych: mistrza Bolesława Leszczyńskiego i Honoraty z Rapackich — Leszczyński osiąga szereg wielkich tryumfów artystycznych, dzięki niezwykle silnej ekspresji, nieskazitelną dykcji, werwie i humorowi.

Na jubileusz Leszczyńskiego teatr Narodowy wystawia Fredrowską „Zemstę”, w której jubilat grać będzie po raz pierwszy rolę czesnika.

Przez kilka dni w Warszawie odbyły się uroczystości ku czci Stefana Batorego. W dniu 16 października na placu Józefa Piłsudskiego odsłonięto obelisk, przedstawiający Orła Białego i mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla.

Tajny konsystorz papieski

16 października o godz. 10 zrana rozpoczął się tajny konsystorz papieski w sprawie jakże ważnej kanonizacji błogosławionych Berzacji. Na wezwanie Ojca świętego kardynałowie sformulowali ustnie i na piśmie swoje opinie w sprawie kanonizacji.

Następnie Papież ogłosił nazwiska nowych biskupów, nominowanych od ostatniego konsystorza, który odbył się w marcu. Następnie Papież ogłosił nazwiska nowych biskupów, nominowanych od ostatniego konsystorza, który odbył się w marcu.

Przez kilka dni w Warszawie odbyły się uroczystości ku czci Stefana Batorego. W dniu 16 października na placu Józefa Piłsudskiego odsłonięto obelisk, przedstawiający Orła Białego i mapę ziem polskich z czasów panowania wielkiego króla.

Setna rocznica urodzin Nobla

Szwecja przygotowuje się do uroczystości setnej rocznicy urodzin Nobla, która przypada w sobotę 21 października.

Nobel urodził się, jak wiadomo, w Rosji, gdzie ojciec jego był dyrektorem rządowej fabryki prochu. Zwadł ojciec kierował go do studiów chemicznych, i w roku 1867 Nobla, cynamiu doświadczenia nad nitrogliceryną, wynalezioną przez włoskiego chemika Sobrero, dochodzi do wynalazku owego materiału wybuchowego, który otrzymał nazwę dynamitu.

Bacność! Sprawdzcie SŁOWA

Zanim dadcie ogłoszenie do piśmie... Sprawdźcie ceny ogłoszeń i zgadźcie koszty... SŁOWA oraz do wszystkich piśmie TANIO i bardzo wygodnie jest załatwić za pośrednictwem Biura Reklamowego S. GRABOWSKIEGO.

Wielni, widzieli co innego. Była to przecie swojego rodzaju bitwa, dla mnie podówczas pierwsza w życiu widziana z bliska krew. W różnych momentach, różni uczestnicy manifestacji i moi współkolecy mogli odnieść inne wrażenie? Ja osobiście pamiętam, że było to tak:

Gilotyna pomnikiem Robespiera

15 października miasto Arras odsłaniało na placu Teatralnym pomnik swego pośonego ziomka — Robespiera. Uroczystości towarzyszyły oryginalne i niepozabawione zwiószczego humoru wybrki nieznanych sprawców.

W dniu 15bm. odbył się Zjazd Koleżeński Oficerów 19 Pułku Artylerji Lekkiej z okazji piętnastolecia istnienia pułku. Zjazd ten, który zgromadził byłych oficerów pułku, jego obecną obsadę zawodową i oficerów rezerwy, rzucił jasny snop światła na ten pułk, jeden z pierwszych w armji i posiadający najwspanialszą tradycję bojową, a dziś trochę zapomniany przez nasze społeczeństwo być może z tego powodu, że w czasie pokoju, i żmudnej, pracy żołnierskiej bez rozgłosu pracuje na naszych kresach, kwatrując rozrocznie w trzech garnizonach: w N. Wilejce, Mołodziecznie i Lidzie. A przecież 19 p. a. l. to pułk, który powinien być najbliższą leżą na sercu naszego Wilna, bo przecież to pułk artylerji, który powstał hen na Kubaniu, przy 4 Dywizji Strzelców gen. Żeligowskiego.

Pułk artylerji gen. Żeligowskiego — to wysłany powierzyć Wilnu — to litewsko — białoruski pap, odkryty chwytą wszystkich najważniejszych naszych bojów, znany z bohaterskiej obrony Warszawy pod Radzymiinem, pułk jeden z nielicznych odznaczonych orderem Virtuti Militari przez Naczelnego Wodza. I oto onegdaj w murach Wilna zebrała się stara wiara tego pułku ze wszystkich stron Polski na zjazd koleżeński, który stał się prawdziwą manifestacją świętej tradycji tego pułku i braterskiej wspólnoty jego żołnierzy.

Zjazd rozpoczął się nabożeństwem w kościele garnizonowym, na które raczyli przybyć wszyscy obecni dowódcy przełożeni bezpodstępnie pułku. Nabożeństwo odprawił ks. Kostków podczas którego piórniane kazanie wygłosił ks. Kapelan Nowak proboszcz z Nowej Wilejki.

Po nabożeństwie przy dźwiękach orkiestry przemarszerowali oficerowie pułku do kasyna garnizonowego gdzie odbyło się wiaściwie zebra nierzajdowe, które zgalał d-ca pułku plk. Dębki, po przywitaniu gości, uderował honorową odznakę pułku gen. Żeligowskiego a następnie oficerów zawodowych i rezerwy pułku, poczem po odczytaniu depesz gratulacyjnych nastąpiły poszczególne referaty obrazujące życie pułku i postępy w ostatnim 5-ciu leciu. Na uwagę zasługują fakt, że pułk zamiera w najbliższym czasie przystąpić do wydania historii pułkowej.

Po referatach nastąpiło wysłanie depesz holdowniczej do Pana Marszałka następującej treści:

„Zabrani byli i obecni oficerowie zawodowi rezerwy na zjeździe koleżeńskim w piętnastą rocznicę powstania pułku — składają Ci Panie Marszałku serca swe w ofierze i meldują, że na Twój rozkaz, Wodzu Zwycięski, gotowi zawsze przeleć krew w służbie dla Ojczyzny.”

Po zjeździe w salonych restauracji George'a odbyło się śniadanie, podczas którego wygłoszono szereg toastów z których na specjalną uwagę zasługują przepiękne przemówienie gen. Żeligowskiego obrazujące początki pułku artylerji powstającego pod jego komendą, organizację pułku i trudności jakie przechodził pułk nie mający materiału wojennego. N. p. z jakim pietyzmem i radością witano w pułku zdobywiec kamka do armaty poczem Pan General przeszedł najważniejsze pola walk dywizji i pułku i zakończył swe przemówienie apeotąż pękną przechowywaną tradycji.

Głęboko pomyślane słowa pana generała, wygłoszone z taką prostotą, wywarły wielkie wrażenie i przemowy jego słuchano z prawdziwym wzruszeniem. Niemniej serdecznie i pięknie przemówienie wygłosił: pp. plk. Godziejewski, dca dyw., plk. Schaeffer dca grupy, plk. Dębki dca pułku, plk. Karasiński, mjr. Zborowski ks. kapelan Nowak, plk. Siedlecki w imieniu byłych oficerów, przedstawiciel rezerwy kpt. Dunin — Borkowski i inni.

Zebrańie w bardzo miłym i serdecznym nastroju zakończono entuzjastycznym pożegnaniem gen. Żeligowskiego, którego po bucznych wita watach, oficerowie pułku na rękach zanieśli do samochodu.

W przerwie popołudniowej uczestnicy zjazdu odbyli wycieczkę do Nowej - Wilejki siedziby dowództwa pułku, i l-go dyonu, kadrowego pułku, gdzie byli dowódcy z czasów wojny zostali powitani przez żołnierzy i zwiedzili koszarę pułkową. Wieczorem w Wilnie odbył się bal na którym ooczcho bawiła się rodzina wojskowa do rana.

Bole reumatyczne atroficzne neuralgiczne usuwa szybko przez zklewienie Balsam Bengalski karpiniowski.

Bole reumatyczne atroficzne neuralgiczne usuwa szybko przez zklewienie Balsam Bengalski karpiniowski

Z sztachet Cielętnika przylgają się obojętnie masakrze, żołnierze garnizonu. Są na spacerze. Niepotrzebują brać udziału.

Wreszcie przynoszą Czyża do Katedry. Pod portykami osuwa się z rąk na ziemię. Jest ciężko ranny, broczy, twarz ma białą. Wreszcie wyszyje. Świątyni zebrał się tłum, padają okrzyki i wyrażają pięście. Bezbronnie. A jednak miałem kaszet w kieszeni...

Leż o to wpada pod amfildą konny Niemiec, z gołą szablą, spina konia, chce skoczyć w tłem — pada, poślizgniętszy się na posadzce, z brząkiem i gruchotem. Koni wali kopytami i nie może wstać. Nadjeżdżają inni mu na pomoc.

Ze złowrogiem, ponurem obliczem ofarnym się po raz ostatni, w głąb katedry. Zakrystjan zamknął za nami główne drzwi świątyni.

Wśród huków bomb i kłębow gazu trującego

W koszarach I-ej Brygady

RANEK CZWARTKOWY.

WILNO. Dopiero około godziny 9-tej wieczór odetchnęliśmy pełną pierś. Jeszcze tu i ówdzie zaszły złości, drażniący gaz, ale do rana go nie będzie. Ćwiczenia mamy już poza sobą. Uff, uff istotnie wiemy teraz, że bez maski obejść się było nader trudno. Para bellum panowie! To nie żarty, gdy zamiat łzawiący, poczęstają nas w dniu wojny fosgenem, albo iperytem. Niech ręka Boska chroni!

Byliśmy proszeni ze strony organizatorów, ażeby wszystko najdokładniej obejrzać, opisać, własne uwagi porobić, boć taki atak gazowy po raz pierwszy próbujemy jest w Wilnie. Miał być pończającym nie tylko dla ludności cywilnej i ćwiczeniem dla wojska, ale również dla władz administracyjnych, które na marginesie czynią sobie następnie notatki. Przedewszystkiem chodziło o sprawozdanie, w jak szybkim czasie po alarmie, miasto, jako zbiorowisko ludzkie, gotowe będzie na przyjęcie nieprzyjaciela. Czy zdoła się przedkładać, czy też wytworzy zamieszanie, panikę i chaos, który paraliżuje każdą skoordynowaną akcję? — Otóż naszym zdaniem, to główne zadanie „ataku gazowego” zostało niejako zapoznane. Miał być niespodziewany alarm, a był — spodziewany, niemal co do minut. Miasto zaalarmowane zostało zatem faktycznie nie syrenami z wież i elektrykami, ale już poprzednio wiedzieli o tym, kiedy, gdzie i o której. Przechodnie na wojnie tak nie będzie...

Ważnym naprzykład alarm poranny. Sklepy pozamykane co do jednego na głównych arteriach miasta. Spuszczono żaluzje, klódki na drzwiach. Dorożki w większości zjechały, taksiwki się pochowały. Przechodnie nie potrzebowali szukać schronów, bo już na kilka godzin naprzód ułożyli sobie każdy program, opracował go w myśli i teraz oto stał przed godziną 11 w południe, z zadartą głową, patrzył na wieżę św. Jana, to znów na zegarek i mówił do sąsiada: „Za dziesięć, za pięć minut będzie syrena”. „Gdzie tu sprawdzian wyrobienia, że się tak wyrażymy... społeczeństwo wojenne? — Natomiast trzeba przyznać, że ci nieliczni i odważni przechodnie, którzy w dzień ukazywali się na ulicach, zachowali się w każdym wypadku w myśl wskazań władz administracyjnych. Nie utrudniali pracy policji i w przeciągu kilku minut znikli dostojnie z oczu nieprzyja-

cielskich lotników i z oblicza grożącego im niebezpieczeństwa gazowego.

Efekt był, niema dwóch zdań. Gdy ryknęły syreny, a następnie rozkołysały się dawno kościelne i zawtórowały im gwizdki, całe miasto przeszło na tempo „biegim marsz”. Biegli wszyscy, elegancy panowie, baba z dzieckiem na ręku, robotnicze, uczenie. Ponieważ przedtem pozamykano w mieście co zamkniętą się dało, przeto Wilno wyglądało jak wymarłe. Tylko panowie z opaskami, tylko patrolowe wojskowe, policja, wszystko w maskach, jak przystało na najgroźniejszy moment wojny, — wojny gazowej. Pędem ruszyły kędyś motocykle, auta, zagrzebiały trąbki pogotowia straży pożarnej, a tam, w górze, coraz wyraźniejszy, coraz to bliższy, ponury turkot samolotów nieprzyjacielskich. Już są, już nad miastem. Gdzieś, z peryferji odczuwały się pierwsze armatnie strzały. Nagle na domu Jabłkowski zaszczał przeciwlotniczy karabin maszynowy ta-ta-ta-ta-ta! Ładnie było. Buch! buch! odpowiedziały im bomby lotnicze, markowane przez petardy. Żołnierze zapalili świece dymne i gazowe, trzeba było wkładać maski.

Ludność bardzo wzięła do serca ćwiczenia i wykazała maksimum zainteresowania. Ponieważ trzeba było zainteresować z dachów słowami: „złazić tam!” Inni cisnęli się do okien, do bram domów, wyglądałi poprzez każdą dostępną szelkiewicę, byle tylko ujrzeć. Raz wraz pekały petardy i gaz rozwiłzył się ulicami. Teraz nie było już chętnych do spaceru. Gaz przedewszystkiem dotknął w gzywny. Istna kanonada rozegrała się w pobliżu kasy oficerskiej, następnie na Plac ko Katedralny, gdzie padła jedyna, zdaje się ofiara, zbłąkana wrona.

Oczywiście nie jesteśmy w stanie omawiać strony wojskowej manewrów. Jednakże dawały się słyszeć głosy żądzone niskim poziomem lotu aeroplanów. Na wojnie przeciw samolotów, ostrzeliwane przez artylerię i karabiny maszynowe, idą na wysokości 4, może 5-ciu tysięcy metrów. Wczoraj krążyły na wysokości 400 do 600 metrów. Z „naganą” można było do nich walić, z „mausera” celować do pilota. Zatem trafność „bomb” nie mogła budzić większego zainteresowania.

Pomiędzy godziną 12-tą w południe, a 7-mą wieczór, czuliśmy się wszyscy jakby

nam udzielono „przerwy obiadowej”. Wieczorem miasto przybrało zupełnie odmienny charakter. Wojnę przypominała może bardziej tak okoliczność, że tłumy wyległy do śródmieścia, wyszyczkane wyrostki, podejrzane indywidua. Zupelnie jak podczas gorączki wojennej. W miarę biegu wskazówek zegara, nastroj stawał się coraz bardziej podniecony. Nagle syrena!

Boże, co się zaczęło wtedy wyrywać na Mickiewicza! Krzyk, gwałt, rwetes, gwizdki, nieludzkie krki i wrzaski. Zgasło światło. Ludzie się popychali wzajemnie, biegli, traciłi kierunek. Ale musimy podkreślić sprawną i świetną organizację policji. Doskonale, przemyślaną do najdrobniejszych szczegółów pracę starostę Kowalskiego, organizację. Po kilku minutach było już cicho i pusto. Przemykały jedynie przyćmione reflektory aut i motocykli.

Ruszyliśmy na Plac Katedralny. Tu przedstawił się nam potężny widok wojny, w całej jej krasi i grozie zarazem. Zrzucając z samolotów race różnokolorowe, oświetlały jaskrawo kontury domów, gasty następnie, znów się zapalały. Gwiazdki niebo przesyły ostre błyski wybuchów. Znow zatrzeszczały karabiny maszynowe, znów odezwała się artyleria przeciwlotnicza, a później gaaaz! Huk wystrzałów mieszał się z blaskiem raiet, żółtym ogniem gazów, wszystkim na tle nocy i dymów. Maski trzeba było dobrze uszczelniać, bez niej ani rusz, albo do schronów. Atak wieczorny trwał długo, omal dwie godziny.

Należy zakończyć szerzej i powiedzieć otwarcie, że pokaz udał się naogół, był niezmiernie ciekawy, pouczający, a chwilami również — piękny.

Poniżej zamieszczaemy bardziej szczegółowe sprawozdanie.

KRONIKA wileńska

PIĄTEK
Dziś 20
Jana Kant.
Jatru
Ursuli

Wschód słońca g. 5,59

Zachód słońca g. 4,11

KOMUNIKAT STACJI METEOROLOGICZNEJ USB W WILNIE.

z dnia 19 października 1933.

Ciepłota średnia 7,66.

Temperatura średnia: +8.

Temperatura najwyższa: +11.

Temperatura najniższa: +5.

Opad w mm: —

Wiatr: północno-wschodni.

Tendencja: bez zmian.

Uwagi: chmurno, potem pogoda.

MIEJSKA.

— Zwiedzanie murów pofranciszkańskich. W niedługim czasie rozpoczęła się praca zespołu aktów archiwalnych z kościoła pofranciszkańskiego do nowego gmachu Archiwum. Rozpoczęto już wianowanie i pakowanie aktów, co pozwala na dokładniejsze niż to było do tej pory obejrzanie ciekawych fragmentów architektonicznych w kościele.

Pragnąc umożliwić krajoznawcom i miłośnikom zabytków obejrzenie wnętrza kościelnych zamkniętych na magazyny archiwalne, póki znajdują się jeszcze łatwo dostępne rusztowania Oddział wileński Pol. Tow. Krajoznawcze go zwrócić się do Dyrektora Archiwum z prośbą o zezwolenie na zorganizowanie wycieczki do magazynów w murach kościelnych. W porzuconym na Dyrekcję Archiwum Kolo Miosników Wilna P. T. K. organizuje w niedzielę dn. 22 bm. o godz. 12-jej w południe wycieczkę do kościoła pofranciszkańskiego. Oprawdzać wycieczkę będzie mgr. Rosiak. Punkt zborny przed kościołem. Dla członków Tow. Krajoznawcze wstęp bezpłatny, goście placą po 20 groszy. Goście mile widziani.

ARTYSTYCZNA

— Rada Wileńskich Zrzeszeń Artystycznych, Ostrobramska 9 m. 4. PIĄTEK dnia 20 bm. odczyt prof. Morelewskiego pt. „Mało znane pamiatki po Jagiellonach i Wazach w Wilnie i w Szwecji”. Ilustracja djaskopowa. Początek o godz. 18 (6 pp.) SOBOTA 21 bm: Konferencja na temat: „Nowy styl fortepianowy w muzyce Fr. Chopina” wygłosił T. Szelgowski. Ilustracja z płyt gramofonowych. Początek o godz. 18 (6 pp.)

AKADEMICKA.

— Składki członkowskie Stowarzyszenia Bratniej Pomocy Młod. Akademickiej U. S. B. w Wilnie komunikuje kolegom nowowstępującym na U. S. B. iż składka członkowska Stowarzyszenia Bratniej Pomocy Młod. Akad. U. S. B. za pierwsze półrocze wraz z wpisowym wynosi 6 zł. 50 gr. Koleży, którzy już są członkami Stowarzyszenia z lat poprzednich opłacają składki w wysokości 5 zł. 50 gr.

Powyższe składki są inkasowane przez inkasanta Bratniej Pomocy obok opiekuna Kwestur U. S. B. z jednocześnie opłaceniem przez Kol. Kol. czesnego.

— Z Akademickiego Oddz. Zw. Strzel. — Komendant Akademickiego Oddziału Zw. Strzel. stud. USB niniejszym podaje do wiadomości członków - kandydatów Oddziału, że w dniu 21 bm. (sobota) o godz. 19-tej odbędzie się zebraenie członków - kandydatów w świetlicy A. O. Z. S. Obecność wszystkich — obowiązkowa.

Dziś, tj. dnia 20 bm. (piątek) o godz. 15 odbędzie się trening-zaprawa do POS na stadionie „Piłomont” dla członków i kandydatów Akad. Oddz. Zw. Strzel.

— Uwaga! W obecnym jesiennym sezonie, jedyną atrakcją życia towarzyskiego są „Sobótka” akademickie, urządzane staraniem Zarządu Bratniej Pomocy Pol. Mi. Akad. USB. — Pięknie odremontowane sale Ogólna Akademickiego (ul. Wielka 24), doborowa orkiestra, tani bufet, zapewniają wszystkim miłą i taną rozrywkę. Najbliższa „Sobótka” odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 22.

Wstęp dla akademików, członków Stowarzyszenia Bratniej Pomocy 1 zł., akademicy nieczłonkowie Bratniej Pomocy oraz goście placą 2 zł. Wszyscy goście winni przedtem zapoznać się z karty wstępu, które wydaje Sekretarjat Stowarzyszenia Bratniej Pomocy (ulica Wielka 24).

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt na temat „Gospodarka publiczna a nowa ustawa samorządowa. Dzisiaj, w piątek, 20 bm. o godz. 18.30 w sali Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. św. Anny 2, odbędzie się ogólne zebranie członków Koła BBWR dzielnic Śródmieście. Na zebraniu tem poseł dr. Stefan Brokowski, wygłosi odczyt

SPORT

Mecz Czechosłowacja—Polska

W ub. niedzielę odbyło się w Warszawie ósme międzypaństwowe spotkanie z Czechosłowacją w piłce nożnej. Mecz zakończył się wynikiem 2:1 na korzyść Czechosłowacji. Na zdjęciu moment pod bramką polską.

W kilku wierszach

Uwaga narciarze! Od paru dni pada w Zakopanem śnieg, który już pokrył regle i halę Gasienicową 20 centym. warstwą śniegu. Pierwsi zwolennicy sportu narciarskiego ruszyli już w góry.

Przed tygodniem rozpoczęła się w Zakopanem kurs narciarski dla czołowych haszycy z wodników. Ciekawe jak długo będziemy jeszcze musieli czekać w Wilnie na śnieg.

Przepisy zgłaszania zawodników narciarskich były dotychczas bardzo liberalne. Niestety stosunki w ostatnich czasach dość wyraźnie się popsuły tak, że sprawa ta co do klubów — wymaga poprawek. Ostatnio też zapady w Polskim Związku Narciarskim uchwaliły, ustalając roczną karencję na wypadek skreślenia jakiegoś zawodnika przez klub. W wypadku natomiast zwolnienia nie jest przewidziany żaden okres wyekwiowania i w chwili otrzymania potwierdzenia przez komisję sportową P. Z. N. zawodnik może startować w barwach nowego towarzystwa.

W związku z tem wprowadzi Pol. Zw. Narc. karty zgłoszeń, zwolnień i skreśleń zawodników tudzież karty legitymacyjne, które już w tym roku będą obowiązywały.

W ostatnich czasach napytno do P. Z. N. kilka podań znanych zagranicznych zawodników, którzy chcieliby zorganizować szkoły jazdy na nartach w Polsce. Jednakże Związek zamierza ograniczyć się jedynie do instruktorów krajowych, których poziom wystarcza najzupełniej dla zorganizowania dobrej szkoły narciarskiej. — Jak slychać — w Państwowym Urzędzie Wych. Fizycznego są obecnie w toku starania, mające na celu zapewnienie ochrony prawną dla pracy instruktorów sportowych. Przepisy F. I. S. nie czynią z zawodowego nauczania narciarstwa kwestię amatorstwa.

Z dniem 16 bm. został zakończony kurs przodowników gier sportowych, członków P. W. z terenu K. O. P., z którego zdążyło do stanu 29-ciu — 14 tu na przodowników.

Uczestnicy kursu wynieśli dużo wiadomości z zakresu gier sportowych w myśli programu P. U. W. F. i P. W.

W salach Ośrodka W. F. przez cały dzień ćwiczy grupa 18-tu bokserów członków klubów sport. i P. W., którzy za trzy tygodnie pojedą w teren jako instruktorzy boksu.

Stołeczna Polonja, która jak wiadomo, pretenduje do Ligi, rozegrała w tych dniach mecz towarzyski z drużyną Makabi krakowskiej uzyskując wynik 3 : 4, na swoją niekorzyść. Nadmienić należy, że Polonja grała w pełnym swym „ligowym” składzie.

W niedzielę rozegrane zostaną cztery dalsze mecze o mistrzostwo Ligi. W Warszawie gra Warszawianka mecz rewanżowy z 22 p. p., w Krakowie odbędą się miejscowe derby mecz Wisła — Cracovia, w Łodzi LKS sportyca z Ruchem, a we Lwowie Czarni mają z przeciwnika Garbarnie.

Ponadto w Warszawie WKS — Śmigły grać będzie 7-mio minutową dogrywkę z Naprzodem.

W Brazylii znaleziono oryginalny środek, aby nie dopuścić do brutalnej gry na boiskach piłkarskich. Jeden z najważniejszych meczów sezonu, który wywołuje specjalne rozmiętnienie wśród publiczności, a mianowicie spotkanie pomiędzy Campos i Rio University otrzymał jako sędziego młodą studentkę nazwiskiem — Colona.

Wbrew wszelkim przypuszczeniom mecz ten upłynął w zupełnym spokoju. Zaden z graczy nie zdobył się na przeciwstawienie się arbitralnemu orzeczeniu młodej damy. Panna Colona odważyła się nawet podtykować rzut karny na pięć minut przed końcem, kiedy stan meczu był bezbramkowy.

Możeby tak niedzielna dogrywka WKS'u z

Najmłodsze przysposobienie rolnicze

W ubiegłą niedzielę 15 października odbyła się w Ławaryszkach w lokalu szkoły nieżytki, a może być narazie jedyna w swoim rodzaju, wystawa konkursowa szkolnego przysposobienia rolniczego, dziatwy w wieku od 10 do 13 lat.

Wystawa ta jest tak ciekawa, pouczająca i tak poważnie budzi refleksje, że nie sposób przejść nad nią do porządku dziennego.

Zwiedzając w roku ub. wystawę konkursową rolniczą, Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Ławaryszkach, dziatwa szkolna niezmiernie się zainteresowała i samorzutnie zwróciła się do nauczycielstwa o zorganizowanie w szkole przysposobienia rolniczego. Nauczycielka miejscowej szkoły p. Anna Zacharzewska chętnie sprawą tą się zajęła.

Po porozumieniu z Inspektorem Szkolnym, który, bardzo żywcilwie tę piękną inicjatywę poparł, 63 dzieci szkolnych z III, IV i V oddziałów ochoczo stanęło do pracy.

Od rodziców swych otrzymały małe dzianki 3x3 m², i robotą poszła. Agromomowie Związku Młodzieży Polskiej pp. Leonard Dykowski i Wacław Symonowicz, którzy mieli tu estetyczny i samorzutnie zwróciła się do nauczycielstwa o zorganizowanie w szkole przysposobienia rolniczego. Nauczycielka miejscowej szkoły p. Anna Zacharzewska chętnie sprawą tą się zajęła.

W niedzielę ubiegłą odbyły się ich dzianki, święto ich szkolnego przysposobienia rolniczego. Zrana o godz. 8.30 dziatwa z kilku szkół przysłała na Mszę św., która tu zwykle w każdą niedzielę o tej porze dla nich się odbywa. Nabożeństwo szkolne w Ławaryszkach zastępuje tembardziej na uwagę, że dzieci prawie ze wszystkich szkół w parafii biorą w niem zawsze żywy udział, recytując wspólnie Mszę św., a recytacja ta przepłataną śpiewem sprawia tak miłe wrażenie, tak podniosły nastrój modlitewny i stwarza że pobożność szkolne cieszy się ogromnym uznaniem i bardzo liczną frekwencją osób starszych.

Po nabożeństwie odbyły się w sali szkolnej egzamina uczestników konkursu, dokonane komisji przez powiatowego agromoma p. Korklińskiego i agromoma p. Wacława Symonowicza i p. Dykowskiego. Wyniki były wprost zdumiewające. — Mali konkursanci odpowiedzieli swymi i zdobyli wiedzę budziła powszechny podziw i zachwyt.

Uroczyste otwarcie wystawy nastąpiło o godz. 14-tej przy bardzo licznym udziale ludności. Zagał tu uroczystość ks. proboszcz Kazimierz Zacharzewski, podkreślając w swem przemówieniu znaczenie obecnych reformy szkolnej, która nastawia naukę szkolną na tory realne i zapewnia uczniowi nawet w szkole powszechnej wszechstronne i praktyczne przygotowanie do życia i apelując do zebranych, by za przykładem dzieci, intensywną pracą społeczną wykwalifowali sobie jaśniejszą i lepszą dolę.

Następnie przemawiali agromomowie pp. Dykowski, Korkliński, Symonowicz a ze sprawozdania kierowniczk konkursów p. Amy Zacharzewskiej dowiedzieliśmy się, że z 63 młodocianych uczestników pracy konkursowej do końca doprowadziło 61, że plan buraków z dzianki 9 m² — wynosił przeciętnie od 40 do 50 kg, że praca ta pod względem wychowawczym przeszła najsmielniejsze nawet oczekiwania, obudziła ona u dzieci zamiłowanie do pracy, zwiększyła zainteresowanie się lekturą treści rolniczej i gospodarczej, wyrobiła karność, spozrzegawość, zmysł społeczny i organizacyjny, a co najważniejsze, uszlachetnia charakter dzieci ucząc ich śledzić życie roślinki, być opiekunem kwiatka, drzewka, ptaszka, te rzeczy kochać i to jest najważniejszy bilans.

Urozmaiciły wystawę podniosłe pienia chóru młodzieży, pod batutą p. Wiktora Żylińskiego, piękne i miłutkie deklamacje dziatwy, kilimy zaś i inne śliczne i barwne eksponaty miejscowego koła gospodyń wiejskich niezmiernie się przyczyniły do estetycznego wyglądu wystawy.

W końcu rozdano bardzo liczne i pomyślne nagrody, które niezwykle uradowały młodych konkursantów.

Słowem wystawa i cała uroczystość wywołała jaknajlepsze wrażenie i obudziła dla tych wszystkich ludzi dobrej woli serdeczną i głęboką wdzięczność, która przy zamknięciu tej imprezy znalazła swój wyraz w gorących i pięknych słowach p. Aleksandra Bobieniego, prezesa Komitetu rodzicielskiego przy szkole.

Szlachetnej i rzetelnej pracy — Cześć! Obecny.

Najodpowiedniejsze na nasz klimat DRZEWA OWOCOWE

dołączają Szóstki Drzew Owocowych KAROLA PECIO Pol. Starojelski, p. Szczecyna i Ł/dy. Nagrodzone Wielkim Medalem Srebrnym na II i III Targach Półn. w Wilnie. Na żądanie cenniki wysyłamy bezpłatnie

la rozbiierać staruszkę. Wreszcie ułożyła ją pod pierzynę na wysoko ustanem łożku. Teraz zaparzyła herbaty i wyspała nasenny proszek do szklanki, którą za chwilę podała staruszkę. Po wypiciu herbaty staruszka zaczęła się modlić i aż się rozjaśniła cała, gdy ujrzała, jak Marta przy łożku jej uklękała i przeżegnała się do pacierza. Modliła się matka Józka głośno, żarliwie, proszek jednak zaczął dziać, więc sennie powiedziała: — Mów, pani „Pod Twoją Obronę“, a ja będę powtarzać.

Marta powoli, coraz powolniej szeptała słowa starej modlitwy — staruszka usnęła.

Casino "Casino" BELA LUGOSI, niezapomniany bohater f. „Chasdu” w najbardziej nies-mowlwym, esebilnym i dziwacznym filmie Potężny arcyfilm pełen g czy i niesamowiteści

CASINO "Na żądanie" „MIŁOŚĆ W AUCIE” dzis publiczości i aby dać możność oglądać takiego pięknego filmu z ANNABELA I JEANEM MURATEM w rol. gl. — reżyserji Joe May'a pozostaje jeszcze

HELIOS "Dziś GWIAZDA GWIAZD JEDNA I JEDYNA! GRETA GARBO w najnowszym snemfilmie JAKĄ MNIE PRAGNIESZ w-g powieści Luigi Pirandello. Nad program: Dodatek nadzwyczajny „GDAŃSK W CIENIU SWASTYKI” i in.

Dzis "PAN" światowa premiera! Film nad film. — Potężne widowisko filmowe, które wprowadziło w zdumienie cały świat w kinie "PAN" KAWALKADA W roli głównej CLIVE BROOK. Rewelacyjny niebywały nadprogram: „PROCES O PODPALENIE REICHSTAGU”. — Uprasza się o przybycie na początek seansów punktualnie: 4, 6, 8, 10.15. — Bilet honorowe i bezpłatne nieważne

grodzka — Odczyt. W dniu dzisiejszym (piątek) o godz. 1-ej w sali Stow. Państwowych (Listowskiego 12) profesor Gasperski wygłosi odczyt na tema: „Sprawa udziału inteligencji w życiu religijnym”. Wstęp bezpłatny. — Pruczanowski nie lubi Frejdzina. Bez żadnych ku temu powodów Pruczanowski (Bonifraterska 5) pobit spotkawszy Frejdzina Mordechela (Horodniejska 5).

Giełda warszawska Z dnia 19 października 1933 r. WARSZAWA PAT. — Giełda. Dewizy: Belgia 124,25 — 124,56 — 123,94. Gdańsk 173,42 — 173,85 — 172,99. Holandia 359,60 — 360,50 — 358,70. Londyn 28,32 — 28,45 — 28,17. Nowy York 6,29 — 6,285 — 6,32 — 6,25. Nowy York kabel 6,31 — 6,30—6,34—6,27. Paryż 34,90 — 34,99 — 34,81. Stokholm 146,36 — 147,06 — 145,66. Szwajcaria 172,75 — 173,18 — 172,32. Włochy 46,98 — 47,21 — 46,75. Berlin w obrotach prywatnych 212,45. Tendencja niejednołita, z wyjątkiem Londynu i Nowego Yorku, które są mocniejsze. AKCJE: Bank Polski 80. Tend. mocniejsza. Dolar w obrotach prywatnych i rubel — w przedgieldzie. POZYCZKI POLSKIE w Nowym Yorku: Dolarowa 58.— Dillonowska 67.— Stabilizacyjna 72.— Warszawska 43.—

Radjo wileńskie Piątek, dnia 20 października 11.30 — Przegląd prasy. 15.25 — Program dzienny. 15.30 — Giełda roln. 15.40 — Koncert. 16.40 — Pogadanka. 16.55 — Koncert solistów. 17.50 — „Sabalowe gadki”. 18.00 — Odczyt. 18.50 — Muzyka lekka. 19.05 — Ze spraw litewskich. 19.20 — Rozmait. 19.25 — Feljton aktualny. 19.40 — Program na sobotę. 19.45 — Dziennik wieczorny. 20.00 — Pogad. muzyczna. 20.15 — Koncert. 21.00 — Feljton. 21.15 — D. e. koncertu. 22.40 — Wiad. sport. 22.50 — Muzyka taneczna. 23.00 — Kom. meteor. 23.05 — Muzyka tan.

TRZEBA WIEDZIEĆ GDZIE KUPOWAĆ meble klubowe, stołowe, gabineły, sypialnie, łóżka i wszelkie galanterie drzewną tylko w firmie B. ŁOKUCIEWSKI Wilno, Wileńska 23. Znajdźcie tam towar dobry a ceny rzeczywiście najniższe! Warto się przekonac! Obejrzenie nie obowiązuje kupca

ZADAJCIE we wszystkich spektaklach składach aptecznych szanę środku od odcisków Prow. A. PAKA.

OGŁOSZENIE Zarząd Wzięcia na „Lukiszkach” w Wilnie ogłasza przetarg ofertowy na dzień 23 października 1933 roku na dostawę około: 10 trestmów drzewa olchowego do wyrobu trefów, 15 kg. skóry podszewkowej „Pfejtara”, 200 kg. skóry juchtowej, 200 kg. skóry białozłowej. Oferty należy składać najpóźniej do dnia 23-go października r. b. do godz. 12-tej w południe na imię Za ządu wzięcia w Wilnie ta „Lukiszkach” w zapieczętowanej laćm kopercie, w którym to dniu i godzinie nastąpi otwarcie ofert w obecności oferentów. Do oferty należy dołączyć pokwitowanie Kasy Skarbowej w Wilnie o wpłaceniu na rachunek bieżący Nr. 15-b wzięcia na „Lukiszkach” w Wilnie wadju w wysokości 5 procent wartości oferowanych materiałów. Oferty bez złożenia wadju nie będą rozpatrywane. Zarząd wzięcia zastrzega sobie prawo wyboru oferenta. Przewodniczący Komisji Gospodarczej

Parcelacja maj. Landwarów Działki letniskowo-ogrodniczo-budowlane nad jeziorem, rozmaitej wielkości. Komunikacja pociągami i autobusem co godzinę. Warunki kupna: część pożyczką długoterminową, reszta ratami miesięcznymi. Cena od 600 złotych za działkę.

Informacje: w Wilnie: Pierwsza Wileńska Spółka Parcelacyjna, ul. Mickiewicza 15. w maj. Landwarów: Zarząd Dóbr.

Lekarze Lekcje Dr. Ginsberg Przyjmę dzieci do kompletnego prywatnego. Wiel. 7-8 let. program drugiego ed. dnia. Wileńska 3, od 8 — 1 Mickiewicz 48 m. 5. Zgłoszenia do 12 reze i od 3-5 po poł. Lokale Na Kursy Krole i sycia przyjmie u-czenie za dostępną p-łatą. Nauka solidna. Królewska 5 — 11. Różne Sześciopokojowe A I E S Z K A N I E 2 pokojowe z wygodnymi Łazienka oferty do administracji dła W. L. Za lekcje poprawnie francuskiej konwersacji oddam w 6-miesięczną pożyczkę. Zgłoszenia od 4 — 5 Wileńska 42 m. 23. 0 Posady zarządczyni domem — kasyem, względnie do dzieci poszukuje starsza osoba. Antokolska 13-3.

WACŁAWA WALIČKA Szukanie Polski (Bok 1906)

Szarlato już gdy dojechali do chaty Józka za miastem. W chałupie wszystko już było przygotowane do pogrzebu, czekały nawet sąsiadki, by myć ciało. Siła trzeba było matkę wyprowadzić do kuchni, by nie oglądała cagle strasznych ran, któremi było poranione ciało Józka, i tych jeszcze straszniejszych śladów torturowania. Słady obie w kuchence, a Franek im rozpałł ogień pod blachą.

— Ogrzeje wody i wypije pani herbaty gorącej, — powiedział Franek do matki — trzeba się ogrzać — trzęsie się pani cała. — Dobrze, dobrze, ale to nie z zimna... Marta cicho przynękała drzwi od pokoju, gdzie układowo do snu wiecznego Józka. Chciała zamknąć na haczek. — Nie, nie! My nigdy od siebie odrzuci

nie zamykali — proszę, niech będzie szparka tak, jak za życia Józka. — Dobrze, ale pani teraz już się połoz. Pomogę pani rozbić się i wypije pani w łożku gorącej herbaty! — Ale muszę pacierze przedtem odmówić — Józek zawsze slyszal, jak ja głośno się modliła. — Ale uklęknąć nie mogła — opadła na ziemię, jak martwe ciało jej syna. — Proszę dać — rozbić panią, i odmówimy pacierze razem, kiedy pani będzie w łożku. — Albo to pani umie — już i biedak mój modlić się nie umiał, ale pani napewno już pacierza zapomniała. — Zobaczą pani, czy zapomniałam, — Widziała, jak szukał z lataką na podwórzu, gdy ona stała w jakiejś sionce. Do

padła domu matki. Ciemno było, świeciło się tylko w pokoju matki, gdzie spała dziś i jej dziewczynka. Weszła ostrożnie do przedpokoju i po omacku przemylała się przez ciemne pokoje, jak złodziej, który wnosi w zacisze domowe śmieci i nieszczęście — tak to sobie mówiła. Tam zamęciła życie matki i syna nieostrożnym, gorącym słowem, które zrodziło zym, a potem śmierć bohaterką, tu najbliższemu mogła wyrządzić największą krzywdę — już przecie raz siostrę jej aresztowano, biorąc ją za nią.

Dziecko spało. Blade było we śnie i niespokojne. Matka towarzyski Marty wyciągnęła rękę do nadechodzącej i bez słowa zmusiła ją usiąść u siebie na łożku. Szeptem, by nie obudziła wnuczki, powie- — No, jeśli pewno nie będziesz — nie możesz po tem wszystkim — prawda? Idź — położ się — kazalam ci posłać w salonie. — Marta była tak wyczerpana, że trudno było jej myśleć, a tembardziej mówić, i ru-

sząć się. Siedziała w milczeniu. Matka spojrzala na nią, i wydalo jej się, że córka wieżaz na oś strasznego patrzy, chciała więc za wszelką cenę odwrócić jej uwagę od święto przetychych spraw. — Wiesz — miała wszystkie rozumie — modliła się dziś za ciebie: — „Niech Mamusiu nie zlego nie spotka, niech prędko wróci do domu, niech nie będzie strażów, niech nikogo nie zabijają; już nigdy, nigdy...”. Marta wstała i podeszła do dziecka. Żalowała, że nie może się połozić w tym samym pokoju obok matki, ale po chwili wstrząsnął nią jakiś dreszcz zimny, na myśl jakąś strasznej. Prędko pożegnała matkę i poszła do siebie.